

PAŃSTWA KANDYDUJUĄCE DO UNII EUROPEJSKIEJ

Od sześciu państw założycielskich w latach pięćdziesiątych XX w. do 27 członków w 2007 r., Unia Europejska może dziś słusznie uznać, że reprezentuje cały kontynent. Sięgająca od Atlantyku po Morze Czarne Unia, zjednoczyła rozdarte przez 60 lat Wschód i Zachód Europy.

W czasie prawie 60 lat istnienia Wspólnoty, miało miejsce sześć rund rozszerzenia:

1. 1 stycznia 1973 r.: Dania, Irlandia i Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii;
2. 1 stycznia 1981 r.: Grecja;
3. 1 stycznia 1986 r.: Hiszpania i Portugalia;

4. 1 stycznia 1995 r.: Austria, Finlandia i Szwecja;
5. 1 maja 2004: Czechy, Estonia, Cypr, Łotwa, Litwa, Węgry, Malta, Polska, Słowacja i Słowenia;
6. 1 stycznia 2007 r.: Bułgaria i Rumunia (kończące piąty etap rozszerzenia, który rozpoczął się w maju 2004 r.)¹.

Procedury - czyli warunki przystąpienia do UE

Każde państwo europejskie, które kieruje się zasadami wolności, demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności oraz praworządności, może ubiegać się o członkostwo w Unii Europejskiej. Kryteria przystąpienia określono w Traktacie o Unii Europejskiej (Artykuł 6, Artykuł 49).

Z chwilą złożenia przez dane państwo wniosku o członkostwo oficjalnie rozpoczyna się długi proces, będący kontynuacją ścisłej dwustronnej współpracy danego państwa z UE. Przyjęcie wniosku pociąga za sobą szereg procedur oceny ze strony UE, w wyniku których dany kraj może, ale nie musi, zostać zaproszony do członkostwa w UE. Tempo tego procesu zależy jedynie od postępów danego państwa w osiągnięciu wspólnych celów.

Wniosek o członkostwo dany kraj składa Radzie Unii Europejskiej. Po zasięgnięciu formalnej opinii Komisji Europejskiej na temat tego kraju, Rada UE podejmuje decyzję w sprawie przyjęcia lub odrzucenia wniosku. Jeśli Rada UE jednogłośnie udzieli mandatu negocjacyjnego, następuje oficjalne rozpoczęcie negocjacji między kandydatem a wszystkimi państwami członkowskimi. Dla każdego kraju kandydującego ustala się ramy negocjacyjne, które obejmują ogólne wytyczne negocjacyjne. Dzięki instrumentowi zwanemu partnerstwem dla członkostwa, UE określa reformy i działania dostosowawcze, które kraj kandydujący musi podjąć, aby dołączyć do Unii Europejskiej.

Negocjacje pomiędzy państwami członkowskimi i krajami kandydującymi prowadzone są na szczeblu ministrów i ambasadorów. Skoncentrowane są wokół warunków i kalendarza przyjęcia, wprowadzenia w życie oraz egzekwowania przez kandydata wszystkich obowiązujących w UE zasad i przepisów. Jednak zanim rozpoczną się negocjacje, państwa ubiegające się o członkostwo muszą spełnić ściśle określone kryteria.

Chodzi o tzw. **kryteria kopenhaskie**, które Rada Europejska określiła w Kopenhadze w grudniu 1993 r. i zgodnie z którymi państwa kandydujące muszą mieć:

- stabilne instytucje gwarantujące demokrację, rządy prawa, przestrzeganie praw człowieka oraz poszanowanie i ochronę mniejszości;
- sprawnie działającą gospodarkę rynkową oraz zdolność do stawienia czoła konkurencji i siłom rynkowym w UE;
- zdolność do przyjęcia na siebie wymogów członkostwa, a w szczególności do przestrzegania celów unii politycznej, gospodarczej i walutowej.

---

¹ Interaktywna mapa kolejnych rozszerzeń dostępna na http://europa.eu/abc/history/animated_map/index_pl.htm

Dodatkowo, w 1995 r. Rada Europejska na posiedzeniu w Madrycie ustaliła, że kraje kandydujące muszą również być w stanie wprowadzić w życie unijne zasady i procedury. Muszą także dostosować swoje struktury administracyjne, ponieważ oprócz transpozycji (włączenia) przepisów unijnych do prawa krajowego równie ważne, o ile nie ważniejsze, jest to, aby przepisy te były skutecznie wprowadzane w życie i egzekwowane dzięki odpowiednim strukturom administracyjnym i sądowiczym.

UE także musi przygotować się do przyjęcia nowych członków: instytucje i procesy podejmowania decyzji w Unii muszą być nadal skuteczne i przejrzyste, a w miarę przyjmowania kolejnych krajów Unia musi być w stanie kontynuować rozwój i realizację wspólnej polityki we wszystkich obszarach oraz zapewnić ciągłość finansowania prowadzonej przez siebie polityki.

W miarę upływu czasu coraz lepiej doprecyzowywano warunki członkostwa w UE, tak aby zapewnić pomoc państwom, które chciałyby przystąpić do UE, a jednocześnie zagwarantować ciągłość procesu integracji europejskiej. Kraje kandydujące mogą przejść do kolejnego etapu jedynie, jeśli spełnią wymogi na poprzednim etapie. W taki oto sposób perspektywa przystąpienia jest silnym bodźcem do reform. Unijna polityka rozszerzenia gwarantuje dobrą organizację procesu akcesyjnego, dzięki czemu korzyści z przystąpienia może czerpać zarówno UE, jak i kraje przystępujące.

Przegląd (screening) i ramy negocjacji

Kraje kandydujące muszą przyjąć wspólny dorobek prawny Unii, który jest zbiorem unijnych przepisów ustawowych i wykonawczych obowiązujących w Unii (tzw. *acquis communautaire*). Pierwszą fazę negocjacji akcesyjnych tworzy badanie analityczne powszechnie zwane „screeningiem”. Proces ten, który trwa około roku, pozwala krajom kandydujących zapoznać się z dorobkiem prawnym UE, zaś Komisji i państwom członkowskim ocenić stopień przygotowania krajów kandydujących przed negocjacjami. Screening oraz późniejsze negocjacje są podzielone na rozdziały tematyczne, z których każdy obejmuje określony obszar działalności.

Negocjacje prowadzone są indywidualnie z każdym kandydatem, a ich rytm zależy od tempa reform w danym kraju oraz jego stopnia dostosowania do przepisów unijnych. Zatem czas trwania procesu negocjacyjnego jest różny dla poszczególnych krajów – państwa, które rozpoczęły negocjacje w tym samym czasie, niekoniecznie muszą je zakończyć równocześnie.

Do celów negocjacji akcesyjnych prawodawstwo unijne podzielono na 35 obszarów tematycznych wspólnotowego dorobku prawnego (rozdziałów):

1. Swobodny przepływ towarów
2. Swobodny przepływ pracowników
3. Swoboda przedsiębiorczości i świadczenie usług
4. Swobodny przepływ kapitału
5. Zamówienia publiczne

6. Prawo spółek
7. Prawo własności intelektualnej
8. Polityka konkurencji
9. Usługi finansowe
10. Społeczeństwo informacyjne i media
11. Rolnictwo
12. Bezpieczeństwo żywności, polityka weterynaryjna i fitosanitarna
13. Rybołówstwo
14. Polityka transportowa
15. Energia
16. Podatki
17. Polityka gospodarcza i pieniężna
18. Statystyka
19. Polityka społeczna i zatrudnienie
20. Polityka w zakresie przemysłu i przedsiębiorstw
21. Sieci transeuropejskie
22. Polityka regionalna i koordynacja elementów strukturalnych
23. Wymiar sprawiedliwości i prawa podstawowe
24. Sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo
25. Nauka i badania
26. Edukacja i kultura
27. Środowisko naturalne
28. Ochrona konsumentów i ochrona zdrowia
29. Unia celna
30. Stosunki zewnętrzne
31. Polityka zagraniczna, bezpieczeństwa i obrony
32. Kontrola finansowa
33. Przepisy finansowe i budżetowe
34. Instytucje
35. Pozostałe kwestie

Zamknięcie negocjacji i podpisanie traktatu o przystąpieniu

Negocjacje dotyczące danego obszaru są zamykane (tymczasowo), dopiero gdy wszystkie państwa członkowskie są usatysfakcjonowane z postępów dokonanych przez poszczególne kraje kandydujące.

Definitywne zamknięcie negocjacji ma miejsce dopiero na końcu całego procesu negocjacyjnego. Istnieje silna współzależność pomiędzy różnymi rozdziałami „acquis”, bowiem negocjacje opierają się na zasadzie „nic nie jest uzgodnione, dopóki wszystko nie jest uzgodnione”.

Po pomyślnym zakończeniu negocjacji dotyczących wszystkich rozdziałów, szczegółowe przepisy i warunki umieszcza się w projekcie traktatu o przystąpieniu, który określa wszelkie przejściowe uzgodnienia i terminy, a także uzgodnienia finansowe i inne klauzule ochronne.

Jeśli traktat uzyska poparcie Komisji, Rady UE i Parlamentu Europejskiego, zostaje podpisany przez kraj kandydujący oraz przez przedstawicieli wszystkich państw członkowskich na posiedzeniu Rady Europejskiej, a następnie poddany ratyfikacji we wszystkich tych państwach zgodnie z przepisami konstytucyjnymi obowiązującymi w każdym z nich.

Z chwilą podpisania traktatu o przystąpieniu kraj kandydujący staje się „krajem przystępującym” i jeszcze zanim zostanie państwem członkowskim, może już korzystać z niektórych przywilejów. Jako kraj przystępujący może składać uwagi do projektów wniosków, komunikatów, zaleceń i inicjatyw UE oraz uzyskuje status „aktywnego obserwatora” w organach i agencjach UE, na forum których może się wypowiadać, nie mając jednak prawa głosu. Po zakończeniu procesu ratyfikacyjnego traktat o przystąpieniu wchodzi w życie w ustalonym terminie i kraj przystępujący staje się państwem członkowskim².

Procedura przystępowania do UE nowego państwa członkowskiego

² Za: http://ec.europa.eu/enlargement/the-policy/conditions-for-enlargement/index_pl.htm

Źródło: Litawa U., *Proces rozszerzania Unii Europejskiej*, na podstawie Pinder J., Usherwood S., *Unia Europejska*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2009, s. 88, http://www.wsz-pou.edu.pl/biuletyn/?strona=biul_stud39&nr=39&p

Proces rozszerzenia: aktualny stan

Obecnie cztery państwa mają status krajów kandydujących: są to Była Jugosłowiańska Republika Macedonii, Chorwacja, Turcja i Islandia.

Daty złożenia wniosków o członkostwo w UE przez kraje kandydujące:

- Chorwacja - 21 lutego 2003 r.
- Była Jugosłowiańska Republika Macedonii - 22 marca 2004 r.
- Turcja - 14 kwietnia 1987 r.

26 lipca Rada do Spraw Ogólnych zdecydowała, że negocjacje akcesyjne z Islandią rozpoczną się na konferencji międzyrządowej w dniu 27 lipca 2010 r. Zatwierdziła też ogólne stanowisko UE, w tym ramy negocjacyjne.

Kraje te są bardzo zróżnicowane. Turcja jest nieporównanie większa od pozostałych a jej ludność przewyższa liczebnie każdy z dotychczasowych krajów UE – z wyjątkiem Niemiec. Biorąc pod uwagę łączny PKB krajów kandydujących w przeliczeniu na jednego mieszkańca, są one znacznie mniej zamożne niż przeciętna UE. Chorwacja szczyty się jednak poziomem PKB na głowę wyższym od Bułgarii i Rumunii.

UE spodziewa się dalszego rozszerzenia na kraje Bałkanów Zachodnich, a wśród nich zapewne Bośnię i Hercegowinę, Serbię, Czarnogórę i Albanie.

Chorwacja

W przeciwieństwie do sąsiedniej Słowenii – obecnie członka UE – rozpad Jugosławii nie przerodził się dla Chorwacji w miarę szybką drogę do Wspólnot Europejskich. Kraj ten zaangażowany w wojnę w Bośni i Hercegowinie mógł pomyśleć o ewentualnej akcesji do Unii Europejskiej dopiero pod koniec lat 90-tych XX w.

Pierwszym krokiem w tym kierunku było podpisanie 29 października 2001. Układu o Stabilizacji i Stowarzyszeniu, który zapewniał okres przejściowy w celu spełnienia wszystkich warunków wymaganych przez Komisję Europejską. Ów proces dotyczy takich dziedzin jak reformy demokratyczne, ochrona praw mniejszości narodowych, reformy gospodarcze czy rozwój kooperacji w regionie. Układ ten wszedł w życie 1 lutego 2005 r. i jest kluczowym elementem unijnego Procesu Stabilizacji i Stowarzyszenia. Natomiast oficjalny wniosek o członkostwo w Unii Europejskiej Zagrzeb złożył w Brukseli w lutym 2003.

UE jest najważniejszym partnerem handlowym Chorwacji. Handel z UE rozwinął się po tym, jak Chorwacja uzyskała większy dostęp do rynku unijnego dzięki automatycznym środkom handlowym (2000 r.). Zapisy dotyczące handlu zawarte w Układzie o Stabilizacji i Stowarzyszeniu są korzystne dla Chorwacji. UE przyznała temu krajowi nieograniczony bezcłowy dostęp do swojego rynku dla prawie wszystkich produktów (z wyjątkiem cielęciny, produktów rybnych i wina, dla których utrzymano kwoty).

W grudniu 2004 r. Rada Europejska poinformowała, że negocjacje akcesyjne rozpoczną się 17 marca 2005 r. pod warunkiem pełnej współpracy Chorwacji z Trybunałem Haskim. Z powodu braku tej współpracy, 16 marca 2005 r. Rada zdecydowała odłożyć rozpoczęcie negocjacji. Cieniem na rozmowy kładła się sprawa gen. Ante Gotoviny oskarżanego przez Międzynarodowy Trybunał ds. Zbrodni w byłej Jugosławii o zbrodnie wojenne. W grudniu 2005 roku Gotovina został aresztowany i przekazany Trybunałowi. Współpraca Zagrzebia z Trybunałem jest jednym z ważnych warunków rozmów o przystąpieniu Chorwacji do Unii.

W ostatnim czasie udało się pokonać inną ważną przeszkodę stojącą na drodze do wejścia Chorwacji do UE, czyli konflikt o przebieg granicy morskiej na północnym Adriatyku ze Słowenią. W referendum, które odbyło się na początku czerwca 2010 r., 51,5 proc. Słoweńców zadecydowało, że pozwolą na rozstrzygnięcie sporów granicznych z Chorwacją panelowi arbitrażowemu pod egidą Unii Europejskiej.

Jako kraj kandydacki Chorwacja korzystała (podobnie jak wcześniej Polska), z wszystkich trzech finansowych instrumentów przedakcesyjnych: Phare (wzmocnienie instytucjonalne i spójność gospodarczo-społeczna), ISPA (infrastruktura ochrony środowiska i transportowa), a także SAPARD (rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich). Do 2006 r. Chorwacja kwalifikowała się również do programu CARDS wspierającego odbudowę Bałkanów Zachodnich. Od stycznia 2007 r. funkcjonujące w latach 2000-2006 instrumenty finansowe zostały zastąpione nowym Instrumentem Pomocy Przedakcesyjnej (IPA).

Ważne daty:

- Listopad 2000 r. – Na szczycie w Zagrzebiu zapoczątkowano proces stabilizacji i stowarzyszenia dla pięciu krajów z Europy Południowo-Wschodniej, w tym Chorwacji
- 29 października 2001 r. – podpisano układ o stabilizacji i stowarzyszeniu
- 21 lutego 2003 r. – Chorwacja złożyła wniosek o członkostwo w UE
- Czerwiec 2004 r. – Rada Europejska potwierdziła status Chorwacji jako kraju kandydującego
- Grudzień 2004 r. – Rada Europejska wyznaczyła 17 marca 2005 r. jako datę rozpoczęcia negocjacji pod warunkiem pełnej współpracy z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla Byłej Jugosławii.
- 1 lutego 2005 r. – wejście w życie układu o stabilizacji i stowarzyszeniu.
- 12 lutego 2008 r. – Rada zatwierdziła nowe Partnerstwo dla członkostwa.
- **30 czerwca 2010 r. – Otwarto negocjacje w trzech ostatnich rozdziałach.**

Islandia

Islandia to kraj z głęboko zakorzenioną tradycją demokracji i dobrych rządów oraz wysokimi standardami społecznymi i normami w zakresie ochrony środowiska. Od lat łączy ją bliskie więzi z wieloma innymi krajami europejskimi. Islandia już teraz jest w wysokim stopniu zintegrowana z UE w ramach swojego członkostwa w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) oraz w następstwie przystąpienia do strefy Schengen, w wyniku którego jej obywatele mogą bez przeszkód podróżować i podejmować pracę we wszystkich krajach UE.

W ramach EOG Islandia już uczestniczy w jednolitym rynku i płaci składki na rzecz spójności gospodarczo-społecznej w Europie. PKB Islandii na głowę wyniosło w 2008 roku 36,8 tys. dolarów, co plasuje ten kraj w gronie najbogatszych w Europie. Islandia przestrzega także prawie dwie trzecie ustawodawstwa unijnego. Ma też swój udział, choć bez prawa głosu, w wielu różnych agencjach i programach UE, w tym w dziedzinie przedsiębiorstw, środowiska, edukacji i badań.

W następstwie kryzysu finansowego i pogorszenia koniunktury gospodarczej w 2008 r., które w Islandii dały się bardzo mocno odczuć, kraj ten przechodzi obecnie recesję gospodarczą w wyniku załamania się jego systemu bankowego i dewaluacji waluty krajowej. Podstawy, na jakich oparta jest jego gospodarka, pozostają jednak silne, a perspektywa członkostwa w UE najprawdopodobniej wpłynie na islandzką gospodarkę stabilizująco. Komisja Europejska zaproponowała zmianę rozporządzenia ustanawiającego Instrument Pomocy Przedakcesyjnej, tak aby można było zaliczyć Islandię do grona beneficjentów.

W lipcu 2009 roku Islandia przedłożyła Radzie wniosek o członkostwo w UE. Pod koniec lipca Rada poprosiła Komisję Europejską o przygotowanie opinii w sprawie wniosku Islandii. Na podstawie odpowiedzi udzielonych przez islandzkie władze w kwestionariuszy odesłanym Komisji Europejskiej w październiku 2009 r., 24 lutego 2010 r. Komisja przyjęła opinię w sprawie wniosku Islandii o członkostwo w UE.

Ważne daty:

- 1970 r. – Islandia przystąpiła do Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA).
- 1994 r. – Islandia stała się członkiem Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG)
- 2000 r. – Islandia przystąpiła do układu z Schengen
- 2 listopada 2009 r. – Islandia wyznaczyła Stefana Haukura Johannessona, swojego ambasadora przy UE, na stanowisko głównego negocjatora reprezentującego ją w nadchodzących rozmowach akcesyjnych
- 16 lipca 2009 r. – Islandia złożyła wniosek o członkostwo w UE

- 24 lutego 2010 r. – opinia Komisji w sprawie wniosku o członkostwo w Unii Europejskiej złożonego przez Islandię
- **26 lipca 2010 Rada do Spraw Ogólnych zadecydowała, że negocjacje akcesyjne z Islandią rozpoczną się na konferencji międzyrządowej w dniu 27 lipca 2010 r.**

Turcja

Turcja jest krajem, który najdłużej czeka na decyzję Europy w sprawie członkostwa. Od dawna uczestniczy w projekcie integracji europejskiej. W 1963 r. w Ankarze podpisano Układ ustanawiający Stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją, w którym przewidziano stopniowe ustanowienie unii celnej. W listopadzie 1970 r. podpisano protokół dodatkowy, który uzupełnia Układ z Ankary.

Decyzja o uznaniu Turcji za oficjalnego kandydata do przystąpienia do UE zapadła na szczycie Rady Europejskiej w Helsinkach w grudniu 1999 r. Negocjacje akcesyjne rozpoczęły się w październiku 2005 r. wraz z analitycznym przeglądem prawa tureckiego pod kątem jego zgodności z prawodawstwem unijnym. W czerwcu 2006 r. UE tymczasowo zamknęła rozdział negocjacji poświęcony nauce i badaniom. Rozpoczęła również negocjacje w sprawie siedmiu innych rozdziałów: przedsiębiorstwa i przemysł (marzec 2007 r.), kontrola finansowa i statystyki (czerwiec 2007 r.), własność intelektualna i prawo spółek (czerwiec 2008 r.). 18 lutego 2008 r. Rada przyjęła zmienione partnerstwo dla członkostwa zawarte z Republiką Turcji.

Kwestia przyłączenia Turcji do Unii Europejskiej jest z pewnością sporna. Zwolennicy przystąpienia Turcji do UE twierdzą, że akcesja ta przyczyniłaby się do stabilizacji regionów położonych w sąsiedztwie (np. Bliski Wschód, Bałkany, Kaukaz Południowy) oraz wzrostu roli Unii w procesie pokojowym na Bliskim Wschodzie. W konsekwencji w przyszłości wiązałyby się to z możliwością skutecznego wspierania demokracji m.in. krajów muzułmańskich. Pozwoliłoby również na rozwój kontaktów gospodarczych między UE a sąsiadami Turcji (np. w sektorze energetycznym), a sama Turcja jest dużym rynkiem i ma znaczny potencjał gospodarczy. Kraj ten należy do Europy ze względu na długoletnie kontakty z państwami europejskimi, członkostwo w instytucjach zachodnich np. NATO oraz podzielenie wartości demokratycznych. 85% społeczeństwa popiera integrację Turcji z UE.

Epicentrum wątpliwości stanowi fakt różnic kulturowych, religijnych jakie dzielą Europę i Turcję, kraj azjatycki, którego zaledwie 3% powierzchni znajduje się na terytorium Europy. Turcja posiada niestabilne relacje z Grecją – nie uznaje ludobójstwa Greków z początku XX wieku oraz prowadzi spór z Cyprzem o Turecką Republikę Cypru Północnego (nie uznaje Cypru, jednego z członków UE). Ponadto turecka akcesja mogłaby wiązać się z zagrożeniem dla bezpieczeństwa UE ze względu na sąsiedztwo np. z Irakiem. Zamiast eksportu demokracji mogłoby dojść do rozwoju fundamentalizmu islamskiego w UE. Przeciwnicy przyjęcia Turcji

do UE, powołując się m.in. na zdanie Amnesty International, wskazują również na problem powtarzających się w tym kraju praktyk, które łamią prawa człowieka, mniejszości narodowych, równości płci czy wolności religijnej. Ten ostatni problem jest najczęściej wytaczany przez przeciwników wspomnianej integracji.

Podczas oficjalnej wizyty w Turcji w marcu 2010 r. kanclerz Niemiec Angela Merkel wyraziła opinię, że kraj ten nie powinien zostać przyjęty do UE. Zaoferowała Ankarze współpracę z UE na zasadzie "uprzywilejowanego partnerstwa".

Ważne daty:

- Wrzesień 1959 r. – Turcja składa wniosek o członkostwo w Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej (EWG).
- Wrzesień 1963 r. – podpisano układ o stowarzyszeniu (tzw. układ z Ankary), przewidujący ustanowienie unii celnej pomiędzy Turcją a EWG oraz jej ewentualne przystąpienie do UE. Podpisano pierwszy protokół finansowy.
- Kwiecień 1987 r. – Turcja składa wniosek o pełne członkostwo w EWG
- Grudzień 1997 r. – Rada Europejska w Luksemburgu podejmuje decyzję, że Turcja ma prawo ubiegać się o członkostwo w Unii Europejskiej.
- Grudzień 1999 r. – Rada UE w Helsinkach oficjalnie uznaje Turcję za kraj kandydujący.
- Październik 2005 r. – Rada przyjmuje ramy negocjacyjne określające zasady negocjacji. Oficjalne otwarcie negocjacji z Turcją.

Macedonia

Była Jugosłowiańska Republika Macedonii powstała w 1991 r.. W kwietniu 2001 r. Macedonia (jako pierwszy kraj w regionie) podpisała Układ o Stabilizacji i Stowarzyszeniu, który wszedł w życie dnia 1 kwietnia 2004 r. i miał stanowić krok na drodze do integracji z UE. 22 marca 2004 r. Macedonia złożyła wniosek o członkostwo w UE. 9 listopada 2005 r. Komisja Europejska opublikowała swoją opinię w sprawie wniosku Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii o członkostwo w UE. Komisja podkreśliła, że co prawda Macedonia stara się umacniać praworządność i demokrację, jednak obserwatorzy OBWE zaobserwowali „szereg nieprawidłowości” w wyborach lokalnych w 2005 r.

Problematyczne pozostają stosunki Macedonii z państwami sąsiednimi, zwłaszcza z Grecją. Tutaj konflikt ma charakter fundamentalny, gdyż dotyczy nazwy państwa: Grecja nie godzi się na używanie na arenie międzynarodowej nazwy Macedonia (gdyż uważa ją za zastrzeżoną dla swojej krainy geograficznej i własne dziedzictwo historyczne), stąd oficjalnie ów bałkański kraj nazywany jest Byłą Jugosłowiańską Republiką Macedonii (Former Yugoslav Republic of Macedonia – FYROM).

Gospodarka Macedonii osiągnęła wysoki stopień stabilności makroekonomicznej, charakteryzujący się niską inflacją, zrównoważonymi finansami publicznymi i niskim poziomem zadłużenia publicznego. Proces liberalizacji cen i handlu, a także prywatyzacji, jest w dużej części zakończony. Pozytywnie ocenia się kwalifikacje pracowników oraz infrastrukturę transportową i telekomunikacyjną. Macedonia jest również członkiem Światowej Organizacji Handlu.

Zasadniczym problemem gospodarki pozostaje w Macedonii wysokie bezrobocie, które od wielu lat utrzymuje się wciąż na poziomie ponad 30%, słabość instytucji gospodarki wolnorynkowej, zwłaszcza instytucji finansowych, a także rozbudowana szara strefa. Ostatecznie Macedonia uzyskała status państwa kandydującego do UE, jednak bez wskazania nawet niewiążących dat przebiegu i zakończenia procesu akcesyjnego.

Ważne daty:

- 1996 r. – Była Jugosłowiańska Republika Macedonii zaczęła kwalifikować się do wsparcia finansowego udzielanego w ramach programu Phare.
- Listopad 2000 r. – na szczycie Rady Europejskiej w Feirze oświadczono, że wszystkie kraje biorące udział w procesie stabilizacji i stowarzyszenia dla pięciu krajów z Europy Południowo-Wschodniej, w tym Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii.
- 1 kwietnia 2004 r. – wejście w życie układu o stabilizacji i stowarzyszeniu
- 17 maja 2004 r. – Rada zwróciła się do Komisji o przygotowanie opinii w sprawie wniosku o członkostwo w UE
- 16 grudnia 2005 r. – Decyzja Rady Europejskiej o przyznaniu Byłej Jugosłowiańskiej Republice Macedonii statusu kraju kandydującego.
- 30 stycznia 2006 r. – Rada zatwierdziła partnerstwo europejskie
- 15 lipca 2009 r. - zaproponowano liberalizację reżimu wizowego

Perspektywy

28 czerwca 2010 r. belgijski sekretarz stanu do spraw UE, Olivier Chastel we wspólnej konferencji prasowej z swoim hiszpańskim odpowiednikiem - Diego Lopez Garrido, podniósł możliwość otwarcia nowego rozdziału w negocjacjach z Turcją w najbliższych miesiącach. Tylko 12 z 35 rozdziałów dotyczących polityki, które we wszystkich krajach kandydujących do UE muszą być negocjowane przed uzyskaniem członkostwa, są otwarte.

Natomiast Węgry, które przejmują przewodnictwo w UE 1 stycznia 2011 r., „mają nadzieję na podpisanie traktatu akcesyjnego z Chorwacją” – na konferencji prasowej węgierski sekretarz stanu do spraw UE Eniko Győri powiedział: "Prezydencja hiszpańska zrobiła dobrą robotę w tej dziedzinie. Mamy nadzieję, że postępy będą kontynuowane podczas prezydentury belgijskiej i że będziemy w stanie zawrzeć i podpisać traktat akcesyjny z Chorwacją”.

Źródła:

- http://ec.europa.eu/economy_finance/international/enlargement/index_pl.htm
- http://ec.europa.eu/enlargement/candidate-countries/index_pl.htm
- http://ec.europa.eu/enlargement/index_pl.htm
- http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2009/tr_rapport_2009_en.pdf
- http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/publication/screen_mythfacts_a5_pl.pdf
- http://ec.europa.eu/news/external_relations/100224_pl.htm
- http://europa.eu/abc/european_countries/candidate_countries/index_pl.htm
- http://europa.eu/pol/enlarg/index_pl.htm
- http://www.eeas.europa.eu/iceland/index_en.htm
- http://www.eu-pregovori.hr/files/Izvjesce/Progress_report_2009.pdf
- <http://www.europarl.europa.eu/pl/pressroom/content/20100706IPR77918/>
- <http://www.european-council.europa.eu/home-page/highlights/accession-negotiations-with-iceland-get-going.aspx?lang=pl>
- <http://www.jaroslawwalesa.pl/918/ue-otworzyla-negocjacje-akcesyjne-z-islandia>
- <http://www.pism.pl/biuletyny/files/246.pdf>
- <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/eu/7859632/Belgian-EU-presidency-would-support-enlargement.html>
- http://www.wsz-pou.edu.pl/biuletyn/?strona=biul_stud39&nr=39&p
- http://znze.wsiz.rzeszow.pl/z01/1_Agata%20Jurkowska_Rozszerzenie.pdf
- <http://www.euractiv.pl/rozszerzenie/artukul/turcja-wci-daleka-od-integracji-z-ue-001988>
- http://www.europarl.europa.eu/news/public/focus_page/008-76988-176-06-26-901-20100625FCS76850-25-06-2010-2010/default_p001c010_pl.htm

Przygotował: Punkt Informacyjny Europe Direct – Poznań

Projekt finansowany ze środków Komisji Europejskiej

